
Christine de Pizan - Protofeminisme

Autor:

Data de publicació: 02-02-2023

Christine de Pizan va servir com a escriptora de la cort a la França medieval després de la mort del seu marit. Entre els patrons de Christine hi havia els ducs Lluís I d'Orleans, Felip l'Ardit de Borgonya i el seu fill Joan el Temerari. Considerada com alguns dels primers escrits feministes, la seva obra inclou novel·les, poesia i biografia, i també va escriure ressenyes i anàlisis literàries, històriques, filosòfiques, polítiques i religioses

Christine de Pizan

Christine de Pizan (assegada) donant conferències a un grup d'homes de peu

Nascut

Setembre de 1364

República de Venècia

Va morir

c. 1430 (de 65 a 66 anys)

Ocupació

Escriptor

Cònjuge

Etienne du Castel

Nens

Jean du Castel

Pare

Tommaso di Benvenuto da Pizzano

Christine de Pizan o Pisan (pronunciació francesa: [kʁistin d‿pizʁən] (escoltar)), nascuda Cristina da Pizzano (setembre

de 1364 - c. 1430), fou una poeta i escriptora de la cort italiana del rei Carles VI de França i diversos ducs francesos.

Christine de Pizan va servir com a escriptora de la cort a la França medieval després de la mort del seu marit. Entre els patrons de Christine hi havia els ducs Lluís I d'Orleans, Felip l'Ardit de Borgonya i el seu fill Joan el Temerari. Considerada com alguns dels primers escrits feministes, la seva obra inclou novel·les, poesia i biografia, i també va escriure ressenyes i anàlisis literàries, històriques, filosòfiques, polítiques i religioses. [1][2][3] Les seves obres més conegudes són *El llibre de la ciutat de les dames* i *El tresor de la ciutat de les dames*, ambdues escrites quan treballava per a Joan el sense por de Borgonya. Els seus llibres de consells a princeses, prínceps i cavallers van romandre impresos fins al segle 16.

En les últimes dècades, l'obra de Christine ha estat retornada al protagonisme pels esforços dels estudiosos Charity Cannon Willard, Earl Jeffrey Richards, Suzanne Solente, Mathilde Laigle i Marie-Josephe Pinet.

Vida personal

Christine de Pizan va néixer el 1364 a la República de Venècia, Itàlia. Era filla de Tommaso di Benvenuto da Pizzano. El seu pare es va fer conegut com Thomas de Pizan, anomenat així pels orígens de la família al poble de Pizzano, al sud-est de Bolonya. El seu pare va treballar com a metge, astròleg de la cort i conseller de la República de Venècia. [4] Thomas de Pizan va acceptar un nomenament a la cort de Carles V de França com a astròleg del rei[5] i el 1368 Christine es va traslladar a París. El 1379 Christine de Pizan es va casar amb el notari i secretari reial Etienne du Castel. [6]

Va tenir tres fills. La seva filla es va convertir en monja al convent dominic de Poissy el 1397 com a companya de la filla del rei, Marie. [7] El marit de Christine va morir de pesta el 1389, un any després que el seu pare hagués mort. [6] Això va deixar Christine per donar suport a la seva mare i als seus fills. [4] Quan va intentar recollir diners de la finca del seu marit, es va enfrontar a demandes complicades pel que fa a la recuperació dels salaris que encara devia al seu marit. [8] El 4 de juny de 1389, en una sentència sobre una demanda presentada contra ella per l'arquebisbe de Sens i François Chanteprime, consellers del rei, Christine va ser anomenada "damoiselle" i "vídua d'Estienne du Castel". [9]

Carrera d'escriptura

Per mantenir-se a si mateixa i a la seva família, Christine es va convertir en escriptora de la cort. El 1393, escrivia balades d'amor, cosa que va cridar l'atenció dels rics mecenes de la cort. [5] Christine es va convertir en una prolífica escriptora. La seva participació en la producció dels seus llibres i el seu hàbil ús del mecenatge en temps polítics convulsos li han valgut el títol de la primera dona professional de lletres d'Europa. [6] Tot i que veneciana de naixement, Christine va expressar un nacionalisme fervent per a França. Afectivament i econòmicament es va unir a la família reial francesa, donant o dedicant les seves primeres balades als seus membres, entre ells Isabeau de Baviera, Lluís I, duc d'Orléans i Maria de Berry. El 1402 va descriure la reina Isabeau com "alta, excel·lent coronada reina de França, princesa molt redoubtable, dama poderosa, nascuda a una hora afortunada". [10]

Una miniatura de la reina Penthesilea amb el seu exèrcit d'amazones arribant en ajuda de l'exèrcit troià, il·lustrant *L'Épître Othéa a Hector*[11]

França va ser governada per Carles VI que va experimentar una sèrie de ruptures mentals, provocant una crisi de lideratge per a la monarquia francesa. [6] Sovint estava absent de la cort i finalment només podia prendre decisions amb l'aprovació d'un consell reial. [12] La reina Isabeau estava nominalment a càrrec del govern quan el seu marit estava absent de la cort, però no va poder extingir la disputa entre membres de la família reial. [13] En el passat, Blanche de Castella havia jugat un paper central en l'estabilitat de la cort reial i havia actuat com a regent de França. Christine va publicar una sèrie d'obres sobre les virtuts de les dones, fent referència a la reina Blanche i dedicant-les a la reina Isabeau. [14][15]

Christine creia que França havia estat fundada pels descendents dels troians i que el seu govern per part de la família reial s'adheria a l'ideal aristotèlic. [16] El 1400 Christine va publicar *L'Épistre de Othéa a Hector* (Carta d'Othea a Hèctor). [17] Quan es va publicar per primera vegada, el llibre estava dedicat a Lluís d'Orléans, germà de Carles VI, que estava a la cort vist com a possible regent de França. [18] A *L'Épistre de Othéa un Hèctor* Hèctor de Troia és tutoritzat en l'estat i les virtuts polítiques per la deessa de la saviesa Othéa. [17] Christine va produir edicions de luxe ricament il·lustrades de *L'Épistre de Othéa a Hector* el 1400. [19] Entre 1408 i 1415 Christine va produir noves edicions del llibre. [18] Al llarg de la seva carrera va produir edicions rededicades del llibre amb pròlegs personalitzats per a mecenes, [20] incloent una edició per a Felip l'Atrevit el 1403, i edicions per a Jean of Berry i Enric IV d'Anglaterra el 1404. [21] El mecenatge va canviar a la baixa edat mitjana. Els textos encara es produïen i circulaven com a manuscrits de rotlló continu, però cada vegada eren més substituïts pel còdex enquadernat. Els membres de la família reial es van convertir en mecenes dels escriptors mitjançant l'encàrrec de llibres. A mesura que els materials es van fer més barats es va desenvolupar un comerç de llibres, de manera que escriptors i cases d'apostes produïen llibres per a la noblesa francesa, que es podia permetre el luxe d'establir les seves pròpies biblioteques. Christine, per tant, no tenia un únic mecenes que la recolzés constantment econòmicament i s'associés amb la cort reial i les diferents faccions de la família reial –la Borgonya, Orleans i Berry– cadascuna amb les seves respectives corts. [22] Al llarg de la seva carrera, Christine va dur a terme projectes remunerats simultanis per a mecenes individuals i, posteriorment, va publicar aquestes obres per a la seva difusió entre la noblesa de França. [22]

El 1402, Christine es va involucrar en una reconeguda controvèrsia literària, la "Querelle du Roman de la Rose". [23] Christine va qüestionar els mèrits literaris del popular Romanç de la Rosa de Jean de Meun, que satiritza les convencions de l'amor cortès alhora que representa críticament les dones com a res més que seductores. [24] En plena Guerra dels Cent Anys entre reis francesos i anglesos, [6] Christine va escriure l'al·legoria onírica *Le Chemin de long estude* el 1403. Escrivint en primera persona, ella i la Sibila cumaeana viatgen juntes i assisteixen a un debat sobre l'estat del món entre les quatre al·legories: riquesa, noblesa, cavalleria i saviesa. [25] Christine suggereix que la justícia podria ser portada a la terra per un sol monarca que tingués les qualitats necessàries. [26]

El 1404, Christine va narrar la vida de Carles V, retratant-lo com el rei ideal i líder polític, a *Le Livre des fais et bonnes meurs du sage roy Charles V*. [17] La crònica havia estat encarregada per Felip l'Ardit de Borgonya [27] i a la crònica, Christine va dictar sentència sobre l'estat de la cort reial. En lloar els esforços de Carles V per estudiar llatí, Christine va lamentar que els seus contemporanis haguessin de recórrer a desconeguts per llegir-los la llei. [28] Abans que el llibre es completés, Felip l'Atrevit va morir, i Christine va oferir el llibre a Jean, duc de Berry el 1405 en un intent de trobar un nou mecenes. [29] El 1406 li van pagar 100 llibres pel llibre del successor de Felip l'Atrevit, Joan el Temerari, i rebria pagaments de la seva cort per llibres fins al 1412. [20]

El 1405, Christine va publicar *Le Livre de la cité des dames* (El llibre de la ciutat de les dames) i *Le Livre des trois vertus* (Llibre de les tres virtuts, conegut com El tresor de la ciutat de les dames). [15] A *Le Livre de la cité des dames* Christine va presentar líders intel·lectuals i reials, com la reina Zenobia. [30] Christine va dedicar *Le Livre des trois vertus* a la dauphine Margarida de Nevers, aconsellant a la jove princesa sobre el que havia d'aprendre. [15] Quan el fill gran de la reina Isabeau, Louis de Guyenne, va arribar a la majoria d'edat, Christine li va dirigir tres obres amb la intenció de promoure un govern savi i eficaç. La primera de les tres obres s'ha perdut. A *Livre du Corps de policie* (El llibre del cos polític), publicat el 1407 i dedicat al dauphin, [14] Christine va establir un tractat polític que analitzava i descrivia els costums i els governs de les societats europees medievals tardanes. Christine va afavorir les monarquies hereditàries, argumentant en referència a les ciutats-estat italianes que estaven governades per prínceps o gremis comercials, que "aquest govern no és rendible en absolut per al bé comú". [31] Christine també va dedicar diversos capítols a les funcions d'un rei com a líder militar i va descriure detalladament el paper de la classe militar a la societat. [32]

Guerra civil

França estava a punt d'una guerra civil a gran escala a partir de 1405. [33] El 1407 Joan I de Borgonya, també conegut com a Joan el Temerari, va sumir França en una crisi quan va ordenar l'assassinat de Lluís d'Orléans. [14] El duc de Borgonya va fugir de París quan es va conèixer la seva complicitat en l'assassinat,[33] però va ser nomenat regent de França en nom de Carles VI[34] a finals de 1408 després de la seva victòria militar a la batalla d'Othee. [33] No és segur qui va encarregar a Christine que escrivís un tractat sobre la guerra militar,[35] però el 1410 Christine va publicar el manual sobre cavalleria, titulat *Livre des fais d'armes et de chevalerie* (El llibre de gestes d'armes i de cavalleria). [36] Christine va rebre 200 livre del tresor reial a principis de 1411 per al llibre. [32] En el prefaci Christine va explicar que va publicar el manual en francès perquè pogués ser llegit pels practicants de la guerra no ben versat en llatí. El llibre es va obrir amb una discussió sobre la teoria de la guerra justa avançada per Honoré Bonet. Christine també va fer referència a escriptors clàssics sobre la guerra militar, com Vegetius, Frontinus i Valerius Maximus. [37] Christine va discutir qüestions contemporànies relacionades amb el que va anomenar lleis de guerra, com ara la pena capital, el pagament de tropes, així com el tractament de no convivents i presoners de guerra. Christine es va oposar al judici per combat,[38] però va articular la creença medieval que Déu és el senyor i governador de la batalla i que les guerres són l'execució adequada de la justícia. Tot i això, va reconèixer que en una guerra "es cometien molts grans errors, extorsions i actes dolosos, així com violacions, assassinats, execucions forçades i arsons". [37] Christine va limitar el dret a fer la guerra als reis sobirans perquè com a cap d'estats eren responsables del benestar dels seus súbdits. [39] El 1411 la cort reial va publicar un edicte prohibint als nobles aixecar un exèrcit. [35]

Després d'esclatar la guerra civil a França, Christine el 1413 va oferir orientació al jove dauphin sobre com governar bé, publicant *Livre de la paix* (El llibre de la pau). [40] *Livre de la paix* havia de ser l'última obra important de Christine i contenia formulacions detallades dels seus pensaments sobre el bon govern. [41] El període va estar marcat per atacs de guerra civil i intents fallits de portar Joan el Sense Por a la justícia per assassinar el seu cosí. Christine es va dirigir directament a Lluís de Guyenne, animant-lo a continuar la recerca de la pau a França. [14] Va argumentar que "Tots els regnes dividits en si mateixos es faran desolats, i cada ciutat i casa dividida contra si mateixa no s'aguantarà". [42] Christine coneixia Guillem de Tignonville, ambaixador a la cort reial, i feia referència als discursos de Tignonville sobre la Guerra Civil Armagnac-Borgonya. [42] Christine va dibuixar una visió utòpica d'un governant just, que podia prendre consells d'aquells més grans o més savis. En argumentar que la pau i la justícia eren possibles tant a la terra com al cel, Christine va ser influenciada per Dante,[43] a qui havia fet referència a *Le Chemin de long estude*. [44] Christine va animar el dauphin a merèixer respecte, administrant la justícia ràpidament i vivint amb un exemple digne. Christine va instar els joves prínceps a posar-se a disposició dels seus súbdits, evitar la ira i la crueltat, a actuar de manera liberal, misericordiosa i veraç. La interpretació de Christine del príncep cristià virtuós es va basar en el consell als governants de Sant Benet, Pere Abelard i Ciceró. [45]

Christine de Pizan presenta el seu llibre a Isabeau de Baviera, reina de França.

El 1414, Christine va presentar a la reina Isabeau una col·lecció luxosament decorada de les seves obres (ara coneguda com a Biblioteca Britànica Harley 4431). [27] El llibre enquadernat contenia 30 dels escrits de Christine i 130 miniatures. [46] La reina li havia demanat que produís el llibre. L'obra destaca per les seves il·luminacions en miniatura de qualitat; Es representa la mateixa Christine i els seus patrons reials passats. Com a marca de propietat i autoria, el frontispici inicial representa la reina Isabeau presentant el llibre de Christine. [47]

El 1418, Christine va publicar un consol per a les dones que havien perdut membres de la família a la batalla d'Agincourt amb el títol *Epistre de la prison de vie Humaine* (Carta sobre la presó de la vida humana). [40] En ella, Christine no expressava cap optimisme ni esperança que es pogués trobar la pau a la terra; en canvi, va expressar l'opinió que l'ànima estava atrapada al cos i empresonada a l'infern. L'any anterior havia presentat l'*Epistre de la prison de vie Humaine* a Marie of Berry,[48] l'administradora del Ducat de Borbó, el marit de la qual estava en captivitat anglesa. [49]

Els historiadors suposen que Christine va passar els últims deu anys de la seva vida al convent dominic de Poissy a causa de la guerra civil i l'ocupació de París pels anglesos. [40] Lluny de la cort reial, la seva activitat literària va

cessar. [6] No obstant això, el 1429, després de la victòria militar de Joana d'Arc sobre els anglesos, Christine va publicar el poema Ditié de Jehanne d'Arc (El conte de Joana d'Arc). [40] Publicat pocs dies després de la coronació de Carles VII, Christine va expressar un optimisme renovat. Va llançar a Joan com el compliment de les profecies de Merlí, la Sibila cumaeana i sant Bede, ajudant Carles VII a complir les prediccions de Carlemany. [48]

Es creu que Christine va morir el 1430, abans que Joan fos jutjat i executat pels anglesos. [6] Després de la seva mort, la crisi política a França es va resoldre quan l'únic fill supervivent de la reina Isabeau, Carles VII, i el successor de Joan el Temerari com a duc de Borgonya, Felip el Bo, van signar la Pau d'Arràs el 1435. [14]

Obres

Detall d'una miniatura de dames veient cavallers fent broma, que il·lustra 'Le Duc des vrais amants', d'una col·lecció d'obres presentades el 1414 per Christine a Isabeau de Baviera. [11]

Il·luminació d'El llibre de la ciutat de les dames. Christine es mostra davant les personificacions de rectitud, raó i justícia en el seu estudi, i treballa al costat de la Justícia per construir la "Cité des dames". [11]

Christine va produir un gran nombre d'obres vernacles, tant en prosa com en vers. Les seves obres inclouen tractats polítics, miralls per a prínceps, epístoles i poesia. El llibre de Christine Le Dit de la Rose (El conte de la rosa) es va publicar el 1402 com un atac directe al popularíssim llibre de Jean de Meun Romance of the Rose, que era una continuació de la versió de Guillaume de Lorris i caracteritzava les dones com a seductores. Christine va afirmar que les opinions de Meun eren misògines, vulgars, immorals i calúmnies per a les dones. Christine va provocar un debat sobre els mèrits literaris de l'obra quan es va enfrontar al secretari reial, Jean de Montreuil, que havia escrit un breu tractat lloant l'obra. El debat va continuar entre Christine i altres dos secretaris reials masculins que van defensar Jean en un intercanvi acalorat. [50] En ple intercanvi Christine va publicar Querelle du Roman de la Rose (Cartes sobre el debat de la rosa). [51] En aquesta resposta apologètica particular, Christine menysprea el seu propi estil d'escriptura, utilitzant una estratègia retòrica escrivint contra el gra del seu significat, també conegut com a antífrasis. [52]

El 1405, Christine havia completat les seves obres literàries més famoses, El llibre de la ciutat de les dames (Le Livre de la cité des dames) i El tresor de la ciutat de les dames (Le Livre des trois vertus). El primer d'ells mostra la importància de les contribucions passades de les dones a la societat i el segon s'esforça per ensenyar a les dones de tots els estaments com cultivar qualitats útils. [53]

En El llibre de la ciutat de les dames Christine va crear una ciutat simbòlica en la qual les dones són apreciades i defensades. Va construir tres figures al·legòriques –Raó, Justícia i Rectitud– en el patró comú de la literatura en aquella època en què molts llibres i poesies utilitzaven figures al·legòriques per expressar idees o emocions. Entra en un diàleg, un moviment entre pregunta i resposta, amb aquestes figures al·legòriques que és des d'una perspectiva completament femenina. [54] Junts, creen un fòrum per parlar sobre qüestions de conseqüència per a totes les dones. Només les veus, exemples i opinions femenines aporten proves dins d'aquest text. A través de Lady Reason, en particular, Christine argumenta que els estereotips de les dones només es poden sostenir si s'impedeix a les dones entrar en la conversa. [55]

A City of Ladies Christine va deliberar sobre el debat de si les virtuts d'homes i dones difereixen, un tema freqüentment

debatut a l'Europa medieval tardana, particularment en el context de l'ètica de la virtut aristotèlica i les seves opinions sobre les dones. [56] Christine va utilitzar repetidament l'argument teològic que homes i dones són creats a imatge de Déu i tots dos tenen ànimes capaces d'abraçar la bondat de Déu. Entre els habitants de la Ciutat de les Dames hi ha santes femenines, dones de l'Antic Testament i dones virtuoses de l'antiguitat pagana tal com les va retratar Giovanni Boccaccio. [57]

A El tresor de la ciutat de les dames Christine es va dirigir a la "comunitat" de dones amb l'objectiu declarat d'instruir-les sobre els mitjans per assolir la virtut. Va prendre la posició que totes les dones eren capaces d'humilitat, diligència i rectitud moral, i que degudament educades totes les dones podien convertir-se en dignes residents de l'imaginària Ciutat de les Dames. Basant-se en la seva pròpia vida, Christine va aconsellar a les dones sobre com navegar pels perills de la societat francesa de principis del segle 15. [58] En referència a Agustí d'Hipona i altres sants, Cristina va oferir consells sobre com la noble dama podia aconseguir l'amor de Déu. Christine parla a través de les figures al·legòriques de les filles de Déu –Raó, Rectitud i Justícia– que representen les Tres Virtuts més importants per a l'èxit de les dones. A través d'exemples seculars d'aquestes tres virtuts, Christine va instar les dones a descobrir significat i aconseguir actes dignes en les seves vides. Christine va argumentar que l'èxit de les dones depèn de la seva capacitat de gestionar i mediar parlant i escrivint de manera eficaç. [59]

Christine va buscar específicament altres dones per col·laborar en la creació de la seva obra. Fa especial esment a una il·lustradora de manuscrits que només coneixem com Anastasia, a qui va descriure com la més talentosa de la seva època. [60]

Influència

La reina Fredegund dirigint-se a les seves tropes sostenint el seu nadó. Miniatura d'una traducció holandesa de 1475 d'El llibre de la ciutat de les dames. Publicat amb el títol *De Stede der Vrouwen* (L'elogi de les dones). [61]

Pàgina 1 del Llibre de gestes d'armes i de cavalleria. Traduït a l'anglès i imprès el 1489 per William Caxton.

Christine va publicar 41 peces conegudes de poesia i prosa en la seva vida i va guanyar fama a tot Europa com la primera dona escriptora professional. Va aconseguir tal credibilitat que la reialesa va encarregar a la seva prosa i els intel·lectuals contemporanis van guardar còpies de les seves obres a les seves biblioteques. [62]

Després de la seva mort el 1430, la influència de Christine va ser reconeguda per diversos autors i els seus escrits van continuar sent populars. El seu llibre *Le Livre de la cité des dames* va romandre imprès. Existeix una edició holandesa del segle 15, i encara s'imprimien edicions franceses el 1536. [63] El 1521 es va publicar en anglès *The Book of the City of Ladies*. [63] *Le Livre des trois vertus de Christine* (El tresor de la ciutat de les dames) es va convertir en un important punt de referència per a les dones reials als segles 15 i 16. Anna de França, que va actuar com a regent de França, la va utilitzar com a base per al seu llibre *d'Enseignemens* de 1504, escrit per a la seva filla Suzanne duquessa de Borbó, que com a hereva agnàtica de les terres borbòniques es va convertir en co-regent. Els consells de Christine a les princeses van ser traduïts i circulats com a manuscrits o llibres impresos entre les famílies reials de França i Portugal. [64] La Ciutat de les Dames va ser reconeguda i referenciada per escriptores franceses del segle 16, incloses Anne de Beaujeu, Gabrielle de Bourbon, Marguerite de Navarre i Georgette de Montenay. [65]

Els escrits polítics de Christine també van rebre certa atenció. Livre de la paix va ser referenciat per l'humanista Gabriel Naudé i Christine va rebre grans entrades en enciclopèdies de Denis Diderot, Louis Moréri i Prosper Marchand. [65] El 1470 Jean V de Bueil va reproduir els relats detallats de Christine sobre els exèrcits i el material necessari per defensar un castell o ciutat contra un setge a Le Jouvence. [38] Livre des fais d'armes et de chevalerie va ser publicat íntegrament per l'impressor de llibres Antoine Vérard el 1488, però Vérard va afirmar que era la seva traducció de Vegetius. [66] Philippe Le Noir va escriure una versió abreujada del llibre de Christine el 1527 amb el títol L'Arbre des Batailles et fleur de chevalerie (L'arbre de les batalles i la flor de cavalleria). [67]

Livre des fais d'armes et de chevalerie va ser traduït a l'anglès per William Caxton per a Enric VII el 1489 i es va publicar amb el títol The Book of Feats of Arms and of Chivalry com a impremta un any després,[68] atribuint Christine com a autora. [66] Les edicions angleses de The Book of the City of Ladies i Livre du corps de policie (El llibre del cos polític) es van imprimir el 1521 sense fer referència a Christine com a autora. Isabel I tenia a la seva biblioteca de la cort exemplars d'El llibre de la ciutat de les dames, L'Épistre de Othéa a Hèctor (Carta d'Othea a Hèctor) i El llibre de gestes d'armes i de cavalleria. Entre les possessions de la reina anglesa hi havia tapissos amb escenes de la Ciutat de les Dames. [69] No obstant això, quan a principis del segle 19 Raimond Thomassy va publicar una visió general dels escrits polítics de Christine, va assenyalar que les edicions modernes d'aquests escrits no es van publicar i que, com a teòrica política, Christine estava descendant a l'obscuritat. [70] A Suzanne Solente, Mathilde Laigle i Marie-Josephe Pinet se'ls atribueix la reactivació de l'obra de Pizan al segle 20, com a escriptora que havia estat oblidada a França però que es va assenyalar en altres llocs. Laigle es va adonar, per exemple, que els escriptors espanyols havien manllevat àmpliament de l'obra de De Pizan, tot i que no havia estat traduïda a aquesta llengua. [71]

Si bé la barreja de filosofia clàssica i ideals humanístics de De Pizan estava en línia amb l'estil d'altres autors populars de l'època, la seva defensa oberta de les dones era una anomalia. En les seves obres va reivindicar les dones contra els textos misògins populars, com l'Art de l'amor d'Ovidi, el Romanç de la Rosa de Jean de Meun i les Lamentacions de Matheolus. El seu activisme ha dibuixat la fascinació de les feministes modernes. [63] Simone de Beauvoir va escriure el 1949 que Épître au Dieu d'Amour era "la primera vegada que veiem una dona ocupar la seva ploma en defensa del seu sexe". [72]

L'obra de 1979 The Dinner Party presenta un lloc escenari per a Christine de Pizan. [73] A la dècada de 1980 Sandra Hindman va publicar un estudi dels esdeveniments polítics referenciats en les il·luminacions de les obres publicades de Christine. [70]

Llista d'obres

Enseignements moraux (1395)
L'Épistre au Dieu d'amours (1399)
L'Épistre de Othéa a Hector (1399-1400)
Dit de la Rosa (1402)
Cent Ballades d'Amant et de Dame, Virelays, Rondeaux (1402)
Le Chemin de long estude (1403)
Livre de la mutation de fortune (1403)
La Pastoure (1403)
Le Livre des fais et bonnes meurs du sage roy Charles V (1404)
Le Livre de la cité des dames (1405)
Le Livre des trois vertus (1405)
L'Avision de Christine (1405)
Livre du corps de policie (1407)
Livre des fais d'armes et de chevalerie (1410)
Livre de paix (1413)
Epistre de la presó de vie humaine (1418)
Les sept psaumes allégorisés
Ditié de Jehanne d'Arc (1429)

Vegeu també

Portal de poesia
Portal de biografia

Antoine Vérard

Notes

- ^ "Christine de Pizan". departments.kings.edu. [Consulta: 17 juny 2021].
- ^ Kelly, F. Douglas. "Reflexions sobre el paper de Christine De Pisan com a escriptora feminista". *SubStance*, vol. 1, no. 2, 1971, pp. 63–71. JSTOR, www.jstor.org/stable/3684605. Consultat el 17 de juny de 2021.
- ^ Adams, Tracy (1 de juny de 2017). "Christine de Pizan". *Estudis Francesos*. 71 (3): 388-400. DOI:10.1093/fs/knx129. ISSN 0016-1128.
- ^ Jump up to:un b Brown-Grant 1999.
- ^ Jump up to:un b Redfern 1995, p. 77.
- ^ Jump up to:un b c d e f g Schaus 2006, p. 133.
- ^ Willard 1984, p. 35.
- ^ Willard 1984, p. 39.
- ^ Famiglietti 2015, p. 261.
- ^ Langdon Forhan 2017, p. 68.
- ^ Jump up to:un b c Biggs 2013.
- ^ Verd 2010, p. 5.
- ^ Verd 2010, p. 14.
- ^ Jump up to:un b c d e Verd 2010, p. 6.
- ^ Jump up to:un b c Adams 2014, pp. 115–116.
- ^ Langdon Forhan 2017, p. 71.
- ^ Jump up to:un b c Langdon Forhan 2017, p. 34.
- ^ Jump up to:un b Krueger 1998, p. 20.
- ^ Schaus 2006, p. 134.
- ^ Jump up to:un b McGrady 1998, p. 198.
- ^ Wolfthal 1998, p. 43.
- ^ Jump up to:un b McGrady 1998, p. 197.
- ^ Willard 1984, p. 73.
- ^ Quilligan 1991, p. 40.
- ^ Altmann & McGrady 2003, p. 11.
- ^ Verd 2010, p. 26.
- ^ Jump up to:un b Verd 2010, p. 11.
- ^ Krueger 1998, p. 26.
- ^ Krueger 1998, p. 27.
- ^ Krueger 1998, p. 29.
- ^ Langdon Forhan 2017, p. 70.
- ^ Jump up to:un b Willard i Willard 2010, p. 5.
- ^ Jump up to:un b c Willard i Willard 2010, p. 3.
- ^ Si 2009, p. 61.
- ^ Jump up to:un b Verd 2010, p. 13.
- ^ Goodman 1998, p. 147.
- ^ Jump up to:un b Si 2009, pp. 62–63.
- ^ Jump up to:un b Willard i Willard 2010, p. 7.
- ^ Willard i Willard 2010, p. 6.
- ^ Jump up to:un b c d Allen 2005, p. 654.
- ^ Verd 2010, p. 4.
- ^ Jump up to:un b Verd 2010, p. 7.
- ^ Verd 2010, p. 24.
- ^ Verd 2010, p. 25.
- ^ Verd 2010, p. 28.
- ^ McGrady 1998, p. 195.
- ^ McGrady 1998, p. 203.
- ^ Jump up to:un b Verd 2010, p. 27.
- ^ Adams 2014, p. 169.
- ^ S. Bourgault i R. Kingston, Christine de Pizan: El llibre de la ciutat de les dames, pàgina xx.

- ^ Chicago et al. 1979.
- ^ Redfern 1995, p. 80.
- ^ Willard 1984, p. 135.
- ^ Campbell 2003, p. 6.
- ^ Campbell 2003, p. 7.
- ^ Bejczy 2011, pp. 1–2.
- ^ Bejczy 2011, pp. 10–11.
- ^ Redfern 1995, p. 73.
- ^ Redfern 1995, p. 74.
- ^ Ripley 2019.
- ^ Ainonen 2017.
- ^ Redfern 1995, pp. 74–75.
- ^ Jump up to:un b c Redfern 1995, p. 75.
- ^ Krueger 1998, p. 34.
- ^ Jump up to:un b Altmann & McGrady 2003, p. 57.
- ^ Jump up to:un b Willard i Willard 2010, p. 1.
- ^ Willard i Willard 2010, p. 2.
- ^ Si 2009, p. 62.
- ^ Verd 2010, p. 30–31.
- ^ Jump up to:un b Verd 2010, p. 3.
- ^ Christine de Pizan 2019.
- ^ Schneir 1994.
- ^ Chicago 1979.

Bibliografia

- Adams, Tracy (2014), Christine de Pizan i la lluita per França, Penn State Press, ISBN 9780271066332 .
- Ainonen, Tuija (31 de març de 2017), "Pràctiques en manuscrits antics, medievals i moderns primerencs", Bloc de manuscrits medievals, Biblioteca Britànica.
- Allen, Prudència (2005), El concepte de dona: la reforma humanista primerenca, 1250-1500, Part 2, Wm. B. Eerdmans Publishing, ISBN 978-0-8028-3347-1 .
- Altmann, Bàrbara K.; McGrady, Deborah L. (2003), Christine de Pizan: A Casebook, Routledge, ISBN 978-0-415-93909-6 .
- Bejczy, Istvan P. (2011), "La virtut reconeix el gènere? Christine de Pizan's City of Ladies in the Light of Scholastic Debate", en Verd, Karen; Mews, Constant (eds.), Ètica de la virtut per a les dones 1250–1500, Springer, pp. 1–12, ISBN 9789400705296 .
- Biggs, Sarah J (27 de juny de 2013), "Christine de Pizan i el llibre de la reina", Bloc de manuscrits medievals, Biblioteca Britànica.
- Brown-Grant, Rosalind (1999), Introducció, El llibre de la ciutat de les dames, de Christine de Pizan, traduït per Rosalind Brown-Grant, Londres: Penguin Books.
- Campbell, Karlyn K. (2003), Tres dones altes: desafiaments radicals a la crítica, la pedagogia i la teoria, The Carroll C. Arnold Distinguished Lecture National Communication Association, novembre de 2001, Boston: Pearson Education
- Chicago, Judy (1979), "Escenaris de llocs", Elizabeth A. Sackler Center for Feminist Art, Museu de Brooklyn
- Chicago, Judy; et al. (1979), "Christine de Pisan", Elizabeth A. Sackler Center for Feminist Art, Brooklyn Museum
- Christine de Pizan (2019), L'epístola de la presó de la vida humana: amb una epístola a la reina de França i lament sobre els mals de la Guerra Civil, Routledge, ISBN 978-0-429-64734-5
- Famiglietti, R.C. (2015), Audouin Chauveron, vol. 2.
- Goodman, Jennifer R. (1998), Cavalleria i exploració, 1298–1630, Woodbridge: Boydell & Brewer, ISBN 978-0-85115-700-9.
- Green, Karen (2010), Prefaci - El llibre de la pau, Penn State Press, ISBN 9780271045573.
- Krueger, Roberta (1998), "Christine's Ansious Lessons: Gender, Morality, and the Social Order from the Enseignemens to the Avisión", a Desmond, Marilyn (ed.), Christine de Pizan and the Categories of Difference, Medieval Cultures, vol. 14, University of Minnesota Press, pp. 16–40, ISBN 978-0-8166-3081-3.
- Langdon Forhan, Kate (2017), La teoria política de Christine de Pizan, Taylor i Francis, ISBN 9781351883948.
- McGrady, Deborah (1998), "Què és un mecenes? Benefactors i autoria a Harley 4431, Les obres col·leccionades de

Christine de Pizan", a Desmond, Marilyn (ed.), *Christine de Pizan i les categories de la diferència*, University of Minnesota Press, pp. 195–214, ISBN 978-0-8166-3081-3.

Quilligan, Maureen (1991), *L'al·legoria de l'autoritat femenina: Cité des Dames de Christine de Pizan*, Nova York: Cornell University Press.

Redfern, Jenny (1995), "Christine de Pisan and The Treasure of the City of Ladies: A Medieval Rhetorician and Her Rhetoric", a Lunsford, Andrea A (ed.), *Recuperant la retòrica: les dones i en la tradició retòrica*, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, ISBN 9780822971658.

Ripley, Doré (2019), "Christine de Pizan: una veu il·luminada", Scribblings.

Schaus, Margaret C. (2006), *Dones i gènere a l'Europa medieval: una enciclopèdia*, Routledge, ISBN 9781135459604.

Schneir, Miriam (1994), *Feminisme: els escrits històrics essencials*, Llibres d'època, ISBN 978-0-679-75381-0.

Willard, Charity C. (1984), *Christine de Pizan: Her Life and Works*, Nova York: Persea Books.

Willard, Canó de la Caritat; Willard, Sumner (2010), "Prefaci", *Llibre d'escriptures d'armes i de cavalleria*, Penn State Press, ISBN 978-0-271-04305-0.

Ifam, David (2009), *Just Wars and Moral Victories: Surprise, Deception and the Normative Framework of European War in the Later Middle Ages*, Brill, ISBN 9789004171534.

Wolfthal, Diane (1998), ""Douleur sur toutes autres": Revisualizing the Rape Script in the Epistre Othea and the Cité des dames", a Marilyn Desmond (ed.), *Christine de Pizan and the Categories of Difference*, University of Minnesota Press, pp. 41–70, ISBN 978-0-8166-3081-3

Enllaços externs

A Wikimedia Commons hi ha contingut multimèdia relatiu a: Christine de Pisan

Wikiquote té cites relacionades amb Christine de Pizan.

Wikisource té obres originals de o sobre:
Christine de Pizan

Wikisource té el text de l'article de la Nova Enciclopèdia Internacional de 1905 "Christine de Pisan".

Obres de Christine de Pizan al Projecte Gutenberg

Obres de o sobre Christine de Pizan a Internet Archive

Bibliografia exhaustiva de les seves obres, incloent llistats dels manuscrits, edicions, traduccions i assajos. en francès a Archives de littérature du Moyen Âge (Arlima)

La confecció del manuscrit de la reina

Livre des faits et bonnes moeurs du sage roi Charles V

Christine de Pisan: referències bibliogràfiques i biogràfiques. - Centre d'Història de les Dones Filòsofes i Científiques